

Sygn. akt I C 402/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 grudnia 2011 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Alicja Fronczyk

Protokolant: sekr. sądowy Paulina Bondel

po rozpoznaniu w dniu 02 grudnia 2011 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko **Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego G., Prezesa Sądu Okręgowego w G., Prezesa Sądu Apelacyjnego w G. i Prezesa Sądu Najwyższego**

o **zapłatę**

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda J. J. kosztami sądowymi;

III. zasądza od powoda J. J. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 12 kwietnia 2011 roku powód J. J. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego G., Prezesa Sądu Okręgowego w G., Prezesa Sądu Apelacyjnego w G. i Prezesa Sądu Najwyższego kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania i kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz o obciążenie pozwanego kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że swoje roszczenia wywodzi z faktu przewlekłości postępowania, do której doszło w sprawie, która toczyła się z jego powództwa przed Sądem Rejonowym G. pod sygn. akt I C 1046/10, a w której Przewodniczący dokonał zwrotu pozwu zarządzeniem z dnia 15 września 2010 roku, a Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 17 marca 2011 roku, w sprawie o sygn. akt III Cz 190/11, oddalił zażalenie powoda na wskazane zarządzenie. Zaznaczył, że we wskazanych sprawach upatruje przewlekłości postępowania w okresie od dnia 01 września 2010 roku do dnia 17 marca 2011 roku. W ocenie powoda do przewlekłości doszło również w postępowaniu apelacyjnym toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w G., który wydał wyrok w dniu 19 lutego 2010 roku, a skarga kasacyjna od wskazanego orzeczenia została rozpoznana przez Sąd Najwyższy (sygn. akt IV CSK 554/10) w dniu 25 lutego 2011 roku. Powód wskazał, że we wskazanych sprawach upatruje przewlekłości postępowania w okresie od dnia 15 marca 2010 roku do dnia 25 lutego 2011 roku. Powód podniósł, że na skutek wskazanych zdarzeń musiał ponieść koszty postępowania, naruszono jego dobra osobiste poprzez jego zlekceważenie, instrumentalne potraktowanie i wykorzystanie jego sytuacji życiowej jako osoby pozbawionej wolności, a nadto pogorszył się stan jego zdrowia (zwiększone nadciśnienie, bóle i zawroty głowy, stany stresogenne, bóle wątroby i żołądka). Podkreślił, że znajduje się pod stałą opieką medyczną, nie może właściwie funkcjonować i podjąć pracy. Zaznaczył, że kwota 80

000 zł to szkoda majątkowa z każdej ze spraw z osobna, która nie wpłynęła do majątku powoda, natomiast kwota 10 000 zł to szkoda niemajątkowa wyliczona na podstawie szacunku przy odczuciu indywidualnym (pozew – k. 2-3)

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Rejonowego G., Prezesa Sądu Okręgowego w G., Prezesa Sądu Apelacyjnego w G. i Prezesa Sądu Najwyższego wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

Motywuując swe stanowisko w sprawie pozwany zarzucił powodowi, że poza gołosłownymi twierdzeniami nie wskazuje żadnych okoliczności, które mogłyby wskazywać, iż w związku z działaniami Skarbu Państwa doznał jakiegokolwiek krzywdy osobistej lub szkody majątkowej. Zdaniem pozwanego powód – pomimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu – nie udowodnił również bezprawności działania pozwanego Skarbu Państwa, jak też związku przyczynowego pomiędzy działaniem (zaniechaniem) a szkodą lub krzywdą. (odpowieź na pozew – k. 23-24)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwem wniesionym w dniu 01 czerwca 2009 roku do Sądu Okręgowego w G., powód J. J.wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...)kwoty 95 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Powód wniósł również o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu (**dowód:** pozew w aktach sprawy Sądu Okręgowego w G.o sygn. I C 722/09 k. 2). W dniu 07 sierpnia 2009 roku pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w G.wniósł odpowiedź na pozew (**dowód:** odpowiedź na pozew w aktach sprawy Sądu Okręgowego w G.o sygn. I C 722/09 k. 46-47). Wyrokiem z dnia 12 października 2009 roku Sąd Okręgowy w G.oddalił powództwo (**dowód:** wyrok w aktach sprawy Sądu Okręgowego w G.o sygn. I C 722/09 k. 72). W dniu 02 grudnia 2009 roku do Sądu Okręgowego w G.wpłynęła apelacja powoda od wyroku z dnia 12 października 2009 roku (**dowód:** apelacja w aktach sprawy Sądu Okręgowego w G. o sygn. I C 722/09 k. 75-76).

Po sporządzeniu uzasadnienia wyroku przez sędziego referenta, akta sprawy wraz z apelacją powoda zostały przedstawione w dniu 07 stycznia 2010 roku Sądowi Apelacyjnemu w G. (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Okręgowego w G.o sygn. I C 722/09 k. 86). Wyrokiem z dnia 19 lutego 2010 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 12/10, Sąd Apelacyjny w G.oddalił apelację (**dowód:** wyrok w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 97). Zarządzeniem z dnia 24 lutego 2010 roku, Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym w G.poinformował powoda, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego było sporządzane przez 5 dni, a pozwany nie złożył odpowiedzi na apelację (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 101). Wnioskiem z dnia 29 lutego 2010 roku (data wpływu 2 marca 2010 roku), J. J.wniósł o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 19 lutego 2010 oraz o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, o stwierdzenie niezgodności z prawem oraz skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 19 lutego 2010 r. (**dowód:** wniosek w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 108). Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 19 lutego 2010 roku było sporządzane w okresie od dnia 2 marca 2010 roku do 11 marca 2010 roku (**dowód:** adnotacja w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 98, uzasadnienie k.111-117). Zarządzeniem z dnia 06 kwietnia 2010 roku, Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym w G.– na skutek wniosku powoda z dnia 26 marca 2010 roku – zarządził doręczyć mu odpis wyroku z dnia 19 lutego 2010 roku z uzasadnieniem w trybie art. 9 k.p.c. (**dowód:** zarządzenie i wniosek w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 98, uzasadnienie k.118,120). Wnioskiem z dnia 13 kwietnia 2010 roku (data wpływu 14 kwietnia 2010 roku), J. J.wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Apelacyjnego w G.z 19 lutego 2010 roku (**dowód:** wniosek w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 129). Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny w G., zwolnił J. J.od kosztów sądowych w postępowaniu ze skargi kasacyjnej i oddalił wniosek w pozostałym zakresie (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 133). Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w

G. ustanowił dla J. J. pełnomocnika z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej, którego wyznaczyć miała Okręgowa Izba Radców Prawnych i oddalił wnioski w pozostałym zakresie (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 135). Wnioskiem z dnia 6 maja 2010 roku (data wpływu 11 maja 2010 roku), J. J. wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 27 kwietnia 2010 roku (**dowód:** wniosek w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 145). Pismem z dnia 12 maja 2010 roku (data wpływu 13 maja 2010 roku) Okręgowa Izba Radców Prawnych poinformowała o wyznaczeniu pełnomocnika procesowego dla powoda (**dowód:** pismo w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 146). Zarządzeniem z dnia 14 maja 2010 roku, Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym w G. zarządził doręczenie radcy prawnemu wyznaczonemu przez Okręgową Izbę Radców Prawnych wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 146). Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2010 roku Sąd Apelacyjny w G. odrzucił wnioski J. J. z dnia 13 kwietnia 2010 roku i 6 maja 2010 roku o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 159-160). Wnioskiem z dnia 02 lipca 2010 roku (data wpływu 6 lipca 2010 roku) J. J. wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 24 czerwca 2010 roku (**dowód:** wniosek w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 166). Zarządzeniem z dnia 07 lipca 2010 roku Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym w G. zarządził, aby poinformować powoda, że żądane przez niego pisma zostały mu doręczone w dniu 13 kwietnia 2010 roku oraz, że nie wpłynęła dotychczas do akt sprawy skarga kasacyjna ani opinia o braku podstaw do jej wniesienia (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 167). Pismem procesowym z dnia 15 lipca 2010 roku (data wpływu 20 lipca 2010 roku) pełnomocnik powoda wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, do którego załączył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 19 lutego 2010 roku (**dowód:** wniosek i skarga w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 172-178). Zarządzeniem z dnia 22 lipca 2010 roku Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym w G. wezwał pełnomocnika powoda do uzupełnienia braku formalnego skargi kasacyjnej poprzez załączenie 1 odpisu skargi (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 181). Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w G. umorzył postępowanie w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, które zostało doręczone pełnomocnikowi powoda wraz z pouczeniem, że skarga wniesiona została z zachowaniem terminu (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 184-185). Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w G. odrzucił wniosek J. J. z dnia 02 lipca 2010 roku o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 186-187). W dniu 06 września 2010 roku pełnomocnik powoda uzupełnił brak formalny skargi kasacyjnej wskazany w zarządzeniu Przewodniczącego z dnia 22 lipca 2010 roku (**dowód:** pismo w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 195). W dniu 05 października 2010 roku wpłynęła odpowiedź pozwanego Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Okręgowego w G. na skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.z dnia 19 lutego 2010 roku (**dowód:** odpowiedź na skargę w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 207-209). Zarządzeniem z dnia 12 października 2010 roku Przewodniczący zarządził, aby przedstawić akta sprawy Sądowi Najwyższemu wraz ze skargą kasacyjną powoda, która wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 21 października 2010 roku (**dowód:** zarządzenie w aktach sprawy Sądu Apelacyjnego w G.o sygn. I ACa 12/10 k. 217). Postanowieniem z dnia 25 lutego 2011 roku (sygn. akt IV CSK 554/10) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie obciążył skarżącego kosztami skargi (**dowód:** postanowienie w aktach sprawy Sądu Najwyższego o sygn. IV CSK 554/10 k. 220).

Pozwem datowanym na dzień 08 maja 2010 roku, a nadanym w dniu 10 maja 2010 roku, powód J. J. wniósł o zasądzenie od każdego z pozwanych - J. W., P. S. i R. S. kwoty po 4 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Postanowieniem z dnia 28 maja 2010 roku Sąd Okręgowy w G. (sygn. akt I C 732/10) stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu G. jako właściwemu do jej rozpoznania (**dowód:** kserokopia postanowienia k. 53). Zarządzeniem z dnia 13 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I C 1046/10, Przewodniczący w Sądzie Rejonowym G. zobowiązał powoda do uzupełnienia braków formalnych pozwu poprzez przedłożenie jednego czytelnego egzemplarza odpisu pozwu w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pozwu (**dowód:** kserokopia zarządzenia

k. 53). Zarządzenie zostało doręczone powodowi w dniu 26 sierpnia 2010 roku, który w piśmie procesowym z dnia 26 sierpnia 2010 roku zaznaczył, że wszystkie odpisy pozwu są czytelne, wobec czego wzywając go do składania odpisu pozwu jest zbędne (**dowód:** kserokopia pisma k. 61). Zarządzeniem z dnia 15 września 2010 roku, Przewodniczący w Sądzie Rejonowym G. zwrócił pozew na podstawie art. 130 § 1 i 2 k.p.c., wobec nieuzupełnienia przez powoda braków formalnych pozwu (**dowód:** kserokopia zarządzenia k. 62). Zażaleniem z dnia 24 września 2010 roku (data wpływu 29 września 2010 roku) powód wniósł o uchylenie zarządzenia z dnia 15 września 2010 roku (**dowód:** kserokopia zażalenia k. 64-65). Zarządzeniem z dnia 19 października 2010 roku, Przewodniczący w Sądzie Rejonowym G. wezwał powoda do uzupełnienia braków formalnych zażalenia poprzez uiszczenie opłaty w kwocie 120 zł (**dowód:** kserokopia zarządzenia k. 66). Pismem procesowym z dnia 28 października 2010 roku (data wpływu 3 listopada 2010 roku) powód wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zażalenia (**dowód:** kserokopia pisma k. 68). Zarządzeniem z dnia 09 grudnia 2010 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym G., wezwał powoda do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (**dowód:** kserokopia zarządzenia k. 70). Pismem procesowym z dnia 22 grudnia 2010 roku (data wpływu 27 grudnia 2010 roku) powód uzupełnił braki formalne wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (**dowód:** kserokopia pisma i oświadczenia k. 72-76). Postanowieniem z dnia 4 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy G. zwolnił powoda od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zażalenia na zarządzenie z dnia 15 września 2010 roku (**dowód:** kserokopia postanowienia k. 78). W dniu 21 stycznia 2011 roku akta wraz z zażaleniem wpłynęły do Sądu Okręgowego w G. (**dowód:** prezentata k. 79). Zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w G., z dnia 10 lutego 2011 roku w sprawie o sygn. akt III Cz 190/11, sprawa skierowana została na posiedzenie niejawnie w dniu 17 marca 2011 roku (**dowód:** kserokopia zarządzenia k. 82). Postanowieniem z dnia 17 marca 2011 roku Sąd Okręgowy w G. oddalił zażalenie powoda na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym G. z dnia 15 września 2010 roku (sygn. akt I C 1046/10) (**dowód:** kserokopia postanowienia k. 85-86).

W powyższych sprawach nie była składana skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (okoliczność niesporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów znajdujących się w załączonych aktach spraw o sygn.: I ACa 12/10 Sądu Apelacyjnego w G. i IV CSK 554/10 Sądu Najwyższego oraz spraw o sygn.: I C 1046/10 Sądu Rejonowego G. i III Cz 190/11 Sądu Okręgowego w G., których kserokopie zostały załączone do akt niniejszej sprawy. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała wartości dowodowej tychże dokumentów i nie budziły one także wątpliwości Sądu. Wnioski dowodowe zgłoszone przez powoda w pozwie (o dopuszczenie dowodu z jego zeznań w charakterze strony i z dokumentacji medycznej powoda znajdującej się w Areszcie Śledczym w W. oraz opinii biegłego) zostały oddalone przez Sąd, albowiem nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w sytuacji, w której powód nie wykazał podstawowej przesłanki swych roszczeń, tj. bezprawności w działaniu pozwanego, o czym będzie mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Żądanie powoda zgłoszone w niniejszym postępowaniu oparte zostało na twierdzeniu, iż przewlekłe (opieszale) prowadzenie spraw o sygn. akt I C 1046/10, akt III Cz 190/11, I ACa 12/10 i IV CSK 554/10, będąc działaniem bezprawnym doprowadziło do naruszenia jego dóbr osobistych i szkody.

W ocenie Sądu stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, że spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa, zarówno w aspekcie odszkodowawczym, jak i z tytułu naruszenia dóbr osobistych.

Zgodnie z treścią art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) strona, która nie wniosła skargi na przewlekłość postępowania zgodnie z art. 5 ust. 1, może dochodzić - na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. -

Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) - naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy. Artykuł 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie stanowi źródła roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z przewlekłości postępowania; ich podstawą mogą być w szczególności art. 445 i 448 k.c., stosowane z uwzględnieniem orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącego art. 6 ust. 1 i art. 41 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 czerwca 2008 roku, III CZP 25/08, OSNC 2009/9/127).

Zgodnie z treścią art. 417 § 1 k.c., do którego odsyła art. 16 wskazanej wyżej ustawy za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

W myśl powołanego uregulowania odpowiedzialność Skarbu Państwa uzależniona jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek: szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej oraz normalnego związku przyczynowego pomiędzy tymi zdarzeniami. Innymi słowy zakres odpowiedzialności odszkodowawczej wynikającej z komentowanego wyżej przepisu obejmuje wszelkie zachowania się (działania lub zaniechania) związane z wykonywaniem władzy publicznej, które pozostają w sprzeczności z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym.

Bezprawność działania jest podstawową przesłanką zarówno odpowiedzialności odszkodowawczej sensu stricto, znajdującej swe normatywne uregulowanie w przepisach art. 415 k.c. – 439 k.c., jak i odpowiedzialności za naruszenie dobra osobistego. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka bezprawności działania ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko, jako każde działanie sprzeczne z normami prawnymi lub zasadami społecznymi. Jednakże istnieją okoliczności wyłączające bezprawność działania. Mimo, iż na gruncie prawa cywilnego nie istnieje zamknięty katalog przyczyn wyłączających bezprawność, to nie budzi wątpliwości, iż podstawowym kontratypem jest działanie w granicach porządku prawnego. W sytuacji, gdy działanie sprawcy naruszenia dóbr osobistych jest zgodne z obowiązującym prawem, bądź wynika z wykonywania praw podmiotowych, sprawca nie ponosi za takie działanie odpowiedzialności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że powództwo jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Niewątpliwie powód nie wniósł skargi na przewlekłość postępowania w żadnej ze spraw, które uczynił podstawą faktyczną powództwa. Sprawy te zakończyły się prawomocnymi orzeczeniami. Jednak w ocenie Sądu nie doszło w tych sprawach do przewlekłości, która jest warunkiem sine qua non uwzględnienia powództwa, oczywiście po wykazaniu dalszych przesłanek koniecznych do przyjęcia zasadności roszczenia powoda, czyli wystąpienia szkody (w tym niemajątkowej zwanej krzywdą) oraz związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy przewlekłością postępowania a doznaną szkodą (krzywdą).

Oceniając każdą ze spraw pod kątem sprawności postępowania Sąd uznał, że wszystkie prowadzone były w sposób nie naruszający prawa powoda do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Czynności procesowe, jak również orzeczenia sądowe były podejmowane sprawnie i bez zbędnej zwłoki, a czas ich podjęcia często determinowany był aktywnością powoda w wykonaniu zarządzeń Przewodniczących.

Nie można tu również tracić z pola widzenia faktu, że w przypadku osób osadzonych w zakładach karnych procedura przekazywania przesyłek sądowych jest bardziej złożona, a przez to proces trwa dłużej. W myśl bowiem art. 137 par. 2 k.p.c. pisma kierowane do osób pozbawionych wolności są zawsze doręczane za pośrednictwem zakładu karnego i podobna procedura obowiązuje w przypadku pism pochodzących od więźniów a adresowanych do sądu. Biorąc pod uwagę ten aspekt sprawy odstępy czasowe występujące pomiędzy składaniem poszczególnych pism procesowych przez powoda, a podejmowaniem czynności procesowych we wskazanych postępowaniach należało uznać za uzasadnione.

Rozważając kwestię przewlekłości postępowań, które toczyły się z udziałem powoda nie sposób również nie wspomnieć, że istotne komplikacje w ich sprawnym prowadzeniu były wynikiem przyczyn niezależnych od Sądu, a leżących po stronie samego powoda. Wskazać należy tu chociażby na liczne wnioski powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia, czy skargi kasacyjnej składane wobec niemal każdego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w G. w postępowaniu o sygn. akt I ACa 12/10. Konieczność merytorycznego ustosunkowania się przez Sąd do każdego z nich, w oczywisty sposób determinowała czas trwania postępowania. Niewątpliwie korzystanie z instytucji procesowych przyznanych przepisami prawa stanowi uprawnienie powoda, jednak aprobować należy stanowisko, że sytuacja w której konkretna osoba, strona procesów, występuje z wnioskami o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika w celu wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia praktycznie w wypadku wydania każdego orzeczenia, bez względu na to, czy jest korzystne, nieprawomocne, może podlegać zmianie lub uchyleniu. Jest niewątpliwie patologiczne; nie można go akceptować, gdyż jego rozszerzenie prowadziło do marnotrawienia znacznych środków publicznych i podważenia sensu instytucji przymusu adwokacko-radcowskiego (zob. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2010 roku, sygn. akt III CZP 29/10, LEX nr 584618).

W tej sytuacji Sąd przyjął, że powód nie udowodnił podstawowej przesłanki warunkującej zarówno odpowiedzialność odszkodowawczą, jak i z tytułu naruszenia dobra osobistego (w szczególności zdrowia), w postaci bezprawności zachowania funkcjonariuszy pozwanego, które to zachowania miałyby – zdaniem powoda – polegać na opieszałości w podejmowaniu czynności w sprawach o sygn. akt I C 1046/10, akt III Cz 190/11, I ACa 12/10 i IV CSK 554/10. Podkreślić należy, że Sąd nie dopatrywał się jakiegokolwiek bezczynności w tych sprawach, a przeciwnie przyjął, że czynności podejmowane były na bieżąco, bez zbędnej zwłoki.

Niewypełnienie podstawowej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa zwalnia Sąd z badania pozostałych, ponieważ wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności muszą być spełnione kumulatywnie. Nie wystąpiły podstawy prawne do uznania zasadności żądania ani w zakresie odszkodowania, ani zadośćuczynienia, ponieważ nie było bezprawnego działania funkcjonariuszy pozwanego Skarbu Państwa.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w pkt I wyroku.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną powoda, która stanowiła również podstawę do zwolnienia go od kosztów sądowych w całości w niniejszej sprawie, Sąd orzekł jak w pkt II wyroku (art. 102 k.p.c.) nie obciążając powoda obowiązkiem ponoszenia kosztów sądowych. Sąd nie uznał jednak za zasadne nieobciążenie na tej podstawie powoda z obowiązku zwrotu na rzecz przeciwnika procesowego poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego. Sądowi z urzędu wiadomym jest, iż powód jest inicjatorem licznych procesów sądowych, w tym skierowanych przeciwko Skarbowi Państwa. Inicjując je winien się liczyć, że strona przeciwna do przedstawienia swych argumentów skorzysta z zastępstwa procesowego sprawowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, co oczywiście wiąże się z koniecznością pokrycia kosztów wynagrodzenia tego podmiotu. Powód ma zatem obowiązek przegrywając proces zwrócić przeciwnikowi poniesione koszty procesu (pkt III wyroku). Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego Sąd oparł na treści art. 102 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2005 r., Nr 169, poz. 1417) oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.163 poz. 1348 ze zm.).